

STORTINGET

Representantforslag 66 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug

Dokument 8:66 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Sofie Marhaug om å innføre makspris på og toprissystem for strøm

Til Stortinget

Bakgrunn

Denne vinteren har strømprisen skutt i været. Gjennom to nye eksportkabler, NordLink til Tyskland og North Sea Link til England, har Norge blitt knyttet tettere til det europeiske strømmarkedet. Når prisene er høye og ustabile i Europa, blir de følgelig høye og ustabile også her hjemme. Viljen til demokratisk kontroll og politisk regulering har vært svært begrenset. I kraftpolitikken har et nesten samlet storting latt markedslovene bestemme.

Dette oppleves som svært urettferdig av flere grunner.

For det første opplever husholdninger og en rekke næringer at utgiftene stiger voldsomt og plutselig.

«Til sammenlikning var den konsumprisjusterte spotprisen på kraft i perioden 2010–2020 33 øre per kWh eksklusiv merverdiavgift i gjennomsnitt»,

skriver Olje- og energidepartementet i forarbeidet til strømtønadsloven. I praksis vil slike prissjokk innebære en reallønnsnedgang for folk med vanlig og lav inntekt.

For det andre er produksjonskostnadene for strøm svært lave i Norge. Olje- og energidepartementet fastsatte nettopp konsesjonskraftprisen for 2022 til 11,57 øre/kWh.

I 2021 var denne på 11,4 øre/kWh. Samtidig har prisen for husholdningene oversteget 6,12 kr/kWh på det meste – eksklusiv mva. og andre avgifter.

For det tredje hadde staten i 2021 nærmere 30 mrd. kroner i økte inntekter som følge av de høye prisene, i form av økt utbytte og grunnrenteskatt.

Den kraftkrevende industrien har på sin side langtidskontrakter med fastpris på strøm på rundt 30 øre/kWh. Mange næringer faller utenfor, og særlig landbruket er sårbart for de skyhøye prisene man nå opplever.

Lov om pristiltak (§ 1) slår fast at Kongen kan fastsette vedtak om maksimalpriser og maksimalavanser når det er nødvendig for å fremme en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling. Det finnes med andre ord en åpning for å innføre makspris på strøm.

Å ta demokratisk, politisk styring over priser som har løpt løpsk, er rimelig og ønskelig.

Samtidig er det gode argumenter for å begrense luksusforbruk for å unngå sløsing med energi. For husholdninger kan det derfor være aktuelt med et toprissystem for strøm, der maksprisen bare gjelder inntil et visst forbruk – for å unngå overforbruk. For industri og næring er det mer relevant å stille krav om energieffektivisering til langtidskontrakter for å oppnå det samme.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen innføre en makspris på strøm på 35 øre/kWh, som skal pålegges omsetningen av kraft fra norske kraftprodusenter til kunder i

Norge (husholdninger, næring m.m.), i henhold til lov om pristiltak.

2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak som kombinerer makspris på strøm med et toprissystem for husholdninger, der

maksprisen gjelder for forbruk inntil en viss grense, mens prisen for luksusforbruk settes høyere.

3. Stortinget ber regjeringen følge opp og skjerpe krav til energieffektivisering for næringsbygg i tråd med målsettinger vedtatt i Stortinget om å energieffektivere bygg med inntil 10 TW.

11. januar 2022

Bjørnar Moxnes

Sofie Marhaug